

Sociālo atstumtību var mazināt ciešākā sadarbībā starp valsti un NVO

2017.gada 1.augusts.

Informāciju sagatavoja Aleksandrs Kalniņš, sabiedrisko attiecību speciālists.

Biedrības "EAPN-Latvia" vadība, sadarbībā ar ekspertiem no tīkla organizācijām, sagatavojusi priekšlikumus dažādām valsts lēmējinstītūcijām, nolūkā mazināt sabiedrībā sociālo atstumtību. Priekšlikumi, kuri apkopoti pirms "EAPN Latvia" diskusijas par šo tēmu, kas notiks 2.augustā Rīgā, adresēti ministriem un citām atbildīgajām amatpersonām. Visvairāk ierosinājumu saņems LR Labklājības ministrs Jānis Reirs, tie tiks iesniegti arī LR Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdētājam Aijai Barčai, LR Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēdētājam Inesei Laizānei, LR Saeimas Eiropas lietu komisijas priekšsēdētājai Lolitai Čigānei, LR Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas priekšsēdētājai Laimdotai Straujumai, LR Izglītības un zinātnes ministram Kārlim Šadurskim, LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram Kasparam Gerhardam, LR Veselības ministrei Andai Čakšai un Rīgas domes priekšsēdētājam Nilam Ušakovam.

Latvijā pastāv vairākas nozīmīgas problēmas, kuru risināšanā nepieciešams iesaistīties valsts institūcijām, kurām arī tiks nosūtīti šie priekšlikumi. Piemēram: lielajām ģimenēm netiek sniegts atbilstošs psiholoģiskais atbalsts; vecākiem trūkst prasmju un zināšanu bērnu audzināšanā un ģimenes uzturēšanā; nepietiekams ir pabalstu apjoms attiecībā uz pārtikas un medikamentu iegādi, uz medicīniskajiem pakalpojumiem, t.sk. rehabilitāciju. Nepietiekoši veikts izglītojošais darbs ar vecākiem un bērniem, lai nodrošinātu informētību par vecāku tiesībām, pienākumiem un atbildību pret bērnu, par veselīgu dzīvesveidu, kā arī par bērnu pienākumiem pret ģimeni un sabiedrību. Sabiedrībā kopumā ir nostiprinājies viedoklis, ka vīrietis dažādās dzīves situācijās tiek vērtēts augstāk nekā sieviete (58,1%), līdz ar to veidojas sieviešu un vīriešu dažādas karjeras iespējas darba tirgū, nelīdzvērtīga darba samaksa par vienādas vērtības darbu, atšķirīga pieeja dažādiem resursiem. Vēl arvien valstī dominē profesionālā segregācija, kuru veicina zemie darbinieku ienākumi: sievietes ir spiestas strādāt zemu atalgotās profesijās, bet vīrieši meklē iespējas pēc augstāka atalgojuma, kā rezultātā gan sievietes, gan vīrieši tiek diskriminēti (pašdiskriminējas) attiecībā uz profesiju izvēli. Jauniešiem-bezdarbniekiem reģionos trūkst informācijas par "Jauniešu garantijām", pārāk maz tiek izmantoti sociālie tīkli un pasākumu vietas jauniešiem, trūcīgajiem jauniešiem nav pieejamības un izpratnes par atbalsta programmu "Jauniešu garantijas". Nepietiekamā apjomā un nepietiekamā kvalitātē no valsts puses tiek sniegts atbalsts Latvijas iedzīvotājiem ar īpašām vajadzībām (ar invaliditāti) gan attiecībā uz rehabilitācijas pieejamību, gan uz atbilstošu nodarbinātību, gan uz informācijas pieejamību. Latvijā trūkst cienīgu, pat izdīvošanai nepieciešamo ienākumu, kas sniegtu stabilitātes sajūtu un neatkarīgu dzīvi, daudzi dzīvo uz ārvalstis strādājošo piederīgo līdzekļiem. Nepieņemami zems ir garantētais minimālais ienākums - ap 50 eiro un invaliditātes pabalsts - ap 80 eiro mēnesī, dārgi un nepieejami medicīniskie pakalpojumi. Invalīdiem, personām vecumā virs 50 gadiem un citām riska grupām, jauniešiem netiek nodrošinātas darba iespējas pēc valsts subsidētā darba beigšanās. Pieaugot nabadzībai, pieaug iedzīvotāju neuzticība valsts varai un neticība iespējai ar līdzdalību politikā ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesus (politiskajās partijās darbojas 1,5% iedzīvotāju, bet nevalstiskajās organizācijās - 5%). Pastāv arī citas problēmas, kas var tikt risinātas mērķtiecīgāk un rezultatīvāk.

Biedrība "EAPN-Latvia" ierosina: kritiskāk izvērtēt atbildīgo iestāžu amatpersonu pilnvaras un lomu, kas saistīta ar uzskaitīto problēmu risināšanu sociālajā jomā, aktivizēt sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, kuru darbībā ir iekļautas šīs nozares, stimulēt finanšu piesaistes projektus nevalstiskajam sektoram, veicināt nabadzīgo un sociālo atstumto cilvēku iespējas pašiem uzsākt uzņēmējdarbību, t.sk. attīstīt sociālo uzņēmumu, nolūkā sekmīgāk risināt samilzušās problēmas, palielinot sociāli atstumto iedzīvotāju labklājības līmeni, tādējādi palielinot arī NVO lomu un kapacitāti pilsoniskās sabiedrības stiprināšanā.

Priekšlikumi sagatavoti Latvijas NVO fonda finansētā projekta "Atbalsts NVO ieguldījumam nabadzīgo cilvēku interešu aizstāvībā" ietvaros. NVO eksperti projekta īstenošanas laikā iepazinušies ar dažādiem pētījumiem, likumiem, statistikas datiem, kā arī šā gada maijā veikuši iedzīvotāju aptauju Latgales reģionā, š.g. jūlijā diskutējuši ar biedrību un nodibinājumu pārstāvjiem un Labklājības ministrijas, Centrālās statistikas pārvaldes un Latvijas Universitātes speciālistiem sanāksmēs Rīgā un Siguldā.

Papildu informācija:

Laila Balga, 29664063

- Publicēta: 01.08.2017 12:38
- Preses relīze, LETA